

FACTORING-FORFAITING

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΑ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ (FACTORING)

- Οι τράπεζες επιδιώκουν να διασφαλίζουν τα βραχυπρόθεσμα δάνεια (κεφάλαια κίνησης) που παραχωρούν μέσω εγγυήσεων στοιχείων του κυκλοφορούντος ενεργητικού των πελατών / δανειοληπτών τους.
- Οι απαιτήσεις (λογαριασμοί εισπρακτέοι) μιας εταιρείας αποτελούν συχνά την εγγύηση για την βραχυπρόθεσμη χρηματοδότησή της.
- Η βραχυπρόθεσμη χρηματοδότηση μέσα από τις απαιτήσεις διεξάγεται είτε με ενεχυρίαση αυτών (assignment of accounts receivables) είτε με πώληση (factoring of accounts receivables) οπότε η εταιρεία λαμβάνει μετρητά.
- Χρηματοδότηση με ενεχυρίαση λογαριασμών εισπρακτέων:
 - δάνειο ίσο με ποσοστό (70-80%) της αξίας των τιμολογίων.
 - Αντικατάσταση λογαριασμών που δεν εξοφλήθηκαν από τους πελάτες του δανειζόμενου με άλλους λογαριασμούς απαιτήσεων.
 - Δυνατότητα συνεχούς σχέσης χρηματοδότησης.
 - Ελαφρά υψηλότερο κόστος δανεισμού.
- Χρηματοδότηση με πώληση των απαιτήσεων.
 - Ο αγοραστής των λογαριασμών εισπρακτέων καθίσταται κύριος αυτών.
 - Η πώληση μπορεί να περιλαμβάνει όρο αναγωγής (factoring με δικαίωμα αναγωγής) οπότε ο αγοραστής έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον πωλητή την πληρωμή ή την αντικατάσταση λογαριασμών εισπρακτέων που δεν εξοφλήθηκαν.
 - Η πώληση μπορεί να γίνει με ή χωρίς ειδοποίηση του οφειλέτη.
- Κύριες λειτουργίες factoring.

- 1) Διαχείριση / Λογιστική παρακολούθηση και είσπραξη απαίτησης.
 - 2) Δανειοδότηση / Χρηματοδότηση.
 - 3) Αξιολόγηση φερεγγυότητας.
 - 4) Κάλυψη / Ανάληψη πιστωτικού κινδύνου.
- Η τυπική εταιρεία factoring έχει τμήματα που καλύπτουν τις εξής δραστηριότητες.
 - α) Προώθηση των πωλήσεων: Προσέλευση εξαγωγέων και ΜΜΕ και παροχή υποδείξεων και συμβουλών.
 - β) Έλεγχος φερεγγυότητας πελατών: Έλεγχος αξιοπιστίας επίσημων οικονομικών κατασχέσεων πελατών.
 - γ) Διαχείριση των τιμολογίων: Λογιστική παρακολούθηση και διαχείριση των εκχωρημένων απαιτήσεων.
 - δ) Είσπραξη των τιμολογίων: Μέριμνα για είσπραξη και οχλήσεις σε περίπτωση καθυστέρησης.
 - Δεν επιδέχονται όλες οι κατηγορίες προϊόντων factoring. Οι εταιρείες factoring αποφεύγουν την πρακτόρευση αγαθών που
 - διακινούνται χύμα
 - είναι ευπαθή (νωπά)
 - έχουν υψηλό ποσοστό φύρας
 - απαιτούν συντήρηση μετά την πώληση
 - είναι πολύπλοκα
 - Επιδιώκουν κυρίως την πρακτόρευση απαιτήσεων που αφορούν
 - βιομηχανικά προϊόντα
 - διαρκή καταναλωτικά αγαθά
 - έτοιμα ενδύματα / υποδήματα
 - έπιπλα
 - προϊόντα πληροφορικής
 - εκδόσεις / εκτυπώσεις κ.ο.κ.

- Οι εταιρείες factoring επιδιώκουν τη σύναψη παγίων επιχειρηματικών σχέσεων (και όχι ευκαιριακών δεσμών) κυρίως με ΜΜΕ και εξαγωγείς. Δείχνουν προτίμηση στην πρακτόρευση μεσοπρόθεσμων (30-270 ημέρες) και ανοικτών πιστώσεων (ήτοι μη καλυμμένων από μεταχρονολογημένες επιταγές ή εγγυητικές επιστολές).

Λόγω της εξειδίκευσης σε έναν ή δύο κλάδους της οικονομίας που αποκτούν, οι εταιρείες πρακτόρευσης απαιτήσεων προσφέρουν και υπηρεσίες συμβούλου έναντι αμοιβής στους πελάτες τους.

- Κατηγορίες factoring.

(1) Agency factoring: Η εταιρεία-πελάτης προσεγγίζει την εταιρεία πρακτόρευσης απαιτήσεων ζητώντας κεφάλαια έναντι εισπρακτέων λογαριασμών πριν την ημερομηνία μέσης λήξης των λογαριασμών αυτών. Στο agency factoring η εταιρεία πρακτόρευσης έχει δικαίωμα να ζητήσει την εκχώρηση όλων των απαιτήσεων (ή όπως εκείνη επιλέξει) και δεν περιορίζεται σε όσες τις προσφέρει ο πελάτης. Έναντι αυτού του δικαιώματος παραχωρεί το δικαίωμα αναγωγής. Η εκχώρηση των απαιτήσεων στον factor γνωστοποιείται στον οφειλέτη των τιμολογίων.

Το χρηματικό ποσό χορηγείται λίγο μετά τη φόρτωση των εμπορευμάτων / έκδοση των τιμολογίων και ανέρχεται στα 70-90% της αξίας αυτών. Το ποσό πιστώνεται σε τρεχούμενο λογαριασμό του πελάτη και μπορεί να αποσυρθεί οποτεδήποτε. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία απόσυρσης των κεφαλαίων έως την ημερομηνία μέσης λήξης των τιμολογίων.

Η τελευταία συνήθως υπολογίζεται μέσω στατιστικής δειγματοληψίας των εισπράξεων στο παρελθόν προκειμένου να προσδιοριστεί η χρονική περίοδος (κατά μέσο όρο) κατά την οποία το ποσό των τιμολογίων θα παραμείνει ανεξόφλητο.

- (2) Bulk factoring: (Αμιγώς Χρηματοδοτικό factoring): Όμοιο με το agency factoring, μόνο που η εταιρεία πρακτόρευσης διατηρεί το δικαίωμα αναγωγής.
- (3) Full Service factoring (Πλήρες factoring): Όμοιο με το bulk factoring, με την προσθήκη υπηρεσιών συμβούλου και διαχειριστή των εκχωρούμενων απαιτήσεων. Το σύννηθες κόστος των υπηρεσιών αυτών ανέρχεται στο 0,5-4% της αξίας των απαιτήσεων.
- (4) Maturity factoring (factoring χωρίς χρηματοδότηση): Περιορίζεται μόνο στην παροχή υπηρεσιών, χωρίς την παροχή χρηματοδότησης. Ο factor ουσιαστικά υποκαθιστά το τμήμα «πιστώσεων» του πελάτη έναντι αμοιβής. Ο πελάτης λαμβάνει χρήματα μόνο κατά την ημέρα μέσης λήξης.
- (5) Factoring with Overadvances (Factoring με προκαταβολή επιπλέον του ύψους των πωληθέντων τιμολογίων): Η εταιρεία – πελάτης ζητά κεφάλαια παραπάνω από εκείνα που παραχωρεί ως απαιτήσεις. Τα επιπλέον κεφάλαια είναι ουσιαστικά δάνειο άνευ εγγύησης, παρά μόνο έναντι μελλοντικών απαιτήσεων που θα δημιουργηθούν από πωλήσεις.
- (6) Credit factoring (Διεθνές ή Εξαγωγικό / Εισαγωγικό factoring): Οι εισαγωγικές και εξαγωγικές επιχειρήσεις όλο και συχνότερα επιζητούν εξασφαλίσεις που δεν αφορούν μόνο την παροχή πιστώσεως και συμβουλών αλλά και την κάλυψη έναντι συναλλαγματικών κινδύνων την παροχή πληροφοριών για τελωνειακά θέματα, τον έλεγχο φερεγγυότητας μελλοντικών πελατών του εξωτερικού, κ.ο.κ.

Σχήμα 10.1 (Αποστολόπουλος)

- Πλεονεκτήματα factoring
 - 1) Εξοικονόμηση δαπανών από το κλείσιμο του τμήματος πιστώσεων της εταιρείας – πελάτη και ανάθεση της δραστηριότητας αυτής στον factor (maturity factoring). Απευθύνεται κυρίως σε ΜΜΕ που δεν έχουν ή δεν είναι σε θέση να διατηρούν σωστά οργανωμένα λογιστήρια και νομικά τμήματα.

- 2) Σταθερότητα εισροών για την εταιρεία – πελάτη και κατά συνέπεια καλύτερος κατάρτιση ταμειακών προγραμμάτων.
 - 3) Αξιοποίηση από την εταιρεία – πελάτη της ευρείας εμπειρίας και γνώσης που διαθέτει ένας factor σε κάποιο/ους κλάδο/ους, της καλής του φήμης, των γνωριμιών και των ευρύτερων τεχνικών και οικονομικών γνώσεων που διαθέτει.
 - 4) Πλήρης ή μερική ανάληψη των πιστωτικών κινδύνων και απωλειών που παρουσιάζονται στην εταιρεία-πελάτη από την εταιρεία factoring.
 - 5) Προαγωγή της ρευστότητας της εταιρείας-πελάτη.
 - 6) Παροχή χρηματοδότησης σε επιχειρήσεις που στερούνται άλλων πηγών.
 - 7) Στις εξαγωγές, η χρήση των υπηρεσιών factoring καθιστούν αυτές πιο ανταγωνιστικές και με την καθιέρωση πιστωτικών μηχανισμών διευκολύνουν σημαντικά την αύξησή τους.
 - 8) Η μεσολάβηση των εταιρειών factoring σε μεγάλη έκταση μεταξύ βιομηχάνων και πωλητών μέσα στην ίδια χώρα προάγει την αναβάθμιση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και συμβάλλει στην προσπάθεια βιομηχανικής ανάπτυξης.
 - 9) Ο επιχειρηματίας της εταιρείας-πελάτη χρησιμοποιεί πιο παραγωγικό το χρόνο του, οι διαδικασίες της τεκμηρίωσης για υπηρεσίες factoring είναι απλούστατες.
 - 10) Για τις τράπεζες και τις θυγατρικές τους εταιρείες factoring το σύστημα αυτό αποτελεί μηχανισμό προσέλκυσης αποκλειστικής πελατείας.
- Μειονεκτήματα factoring
 - 1) Υψηλό κόστος χρηματοδότησης σε περιπτώσεις πολλών, μικρής αξίας, τιμολογίων.
 - 2) Σε περίπτωση πώλησης των απαιτήσεων δεν εμφανίζονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό του ισολογισμού της επιχείρησης τα πιο ρευστά ενεργητικά της στοιχεία με πιθανή την αμφισβήτηση ή τη σύγχυση γύρω από την χρηματοοικονομική υγεία της επιχείρησης.

- 3) Δυσχεραίνονται συχνά οι σχέσεις μιας επιχείρησης με τους αγοραστές των προϊόντων της λόγω της επιθετικής πολιτικής εισπράξεων του factor, ειδικά αν ο τελευταίος συνδέεται μετοχικά με τράπεζα.
- 4) Η επιχείρηση-πελάτης συχνά καταλήγει να εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τον factor.

Νομικό πλαίσιο στην Ελλάδα: α) Ν. 1905/90 ΠΕΑ

β) Ν. 2367/95 ΠΕΑ

Άρθρο 4 § 3 άρθρο 6 § 4

Στατιστική εικόνα της αγοράς υπηρεσιών factoring.

Forfaiting: Προεξόφληση γραμματίων, συναλλαγματικών ή άλλων αξιογράφων στη διεθνή χρηματαγορά χωρίς δικαίωμα επανεκχώρησης.

- Χρησιμοποιείται σε συναλλαγές με μεσοπρόθεσμη πίστωση 3 ετών.
- Με την προεξόφληση ο εξαγωγέας παραχωρεί το δικαίωμα είσπραξης και ο forfaiter χάνει το δικαίωμα επανεκχώρησης σε περίπτωση μη πληρωμής της οφειλής από τον εισαγωγέα.
- Το forfeiting συναγωνίζεται διάφορους κρατικούς φορείς χρηματοδότησης και ασφάλισης εξαγωγών (Οργανισμός Ασφάλισης Εξαγωγικών Πιστώσεων – ΟΑΕΠ). Σε σύγκριση με τους φορείς αυτούς.
 - α) Προϋποθέτει ελάχιστες γραφειοκρατικές διαδικασίες.
 - β) Καλύπτει και την εξαγωγή μεταχειρισμένων κεφαλαιουχικών αγαθών.
 - γ) Θέτει ελάχιστους περιορισμούς ως προς την περίοδο ή τη μορφή της παροχής πίστωσης.
 - δ) Αναλαμβάνει το 100% του πιστωτικού κινδύνου.

FORFAITING

ΔΙΕΘΝΕΣ FACTORING

1) Εφάπαξ Χρηματοδότηση
(προεξόφληση συναλλαγματικής)	Συνεχής ροή πρακτόρευσης απαιτήσεων, επαναλαμβανόμενη.
2) Χρηματοδότηση μεσομακρο-
πρόθεσμων απαιτήσεων.	Χρηματοδότηση βραχοπρόθεσμων
απαιτήσεων.
3) Κυρίως για κεφαλαιουχικά αγαθά,
Α΄ ύλης, ημικατεργασμένα προϊόν-
τα, ακόμα και τμηματικής παράδο-
σης σε σχετικά μακρά χρονική πε-
ρίοδο.	Κυρίως για επί πιστώσει εξαγωγικές
πωλήσεις καταναλωτικών αγαθών.
4) Κυρίως για συναλλαγές εκβιομηχα-
νοποιημένων με αναπτυσσόμενες
χώρες.	Κυρίως για συναλλαγές μεταξύ εται-
ρειών εκβιομηχανοποιημένων χω-
ρών.